

Bijeenkomst 21 juni 2011

'Trots dat we in deze tijden van crisis niemand hebben hoeven ontslaan'

Marjon Mors: Duurzaamheid begint bij flexibiliteit

De opdrachten die bureau SVP Architectuur en Stedenbouw uit Amersfoort in portefeuille heeft zorgt er mede voor dat deze organisatie in deze tijden van crisis het hoofd boven water kan houden.

“Europese aanbestedingen maken het nu lastiger, gemeenten houden de hand op de knip, maar toch ben ik er trots op dat we tot nu toe ons personeelsbestand van 30 man op peil hebben kunnen houden. Mede door de klussen vanuit het onderwijsveld.”

Dat zei Marjon Mors, directeur van dit bureau, die – onder andere met een verleden tot 1999 bij TKA – Teun Koolhaas Associates – nogal wat activiteiten heeft ontwikkeld in Almere. Daar wilde ze ten overstaan van de Bouwsociëteit graag iets over vertellen, met name waar dit het aspect duurzaamheid betreft. Haar verhaal begon bij de renovatie van de Leerlinghof (Goede Stede) en liep via basisschool Polygoon II en slimme school naar het Audiologisch Centrum in Amersfoort, ook de standplaats van SVP.

Bij het Almeerse avontuur is, terugkijkend, niet alles helemaal naar wens gelopen, zoals bij een project met schoolwoningen waarbij de gevel in hout was uitgevoerd. “Iets wat we nooit meer op deze manier zullen doen”, zegt ze daarover. “Ik ben hier niet trots op. Materiaal dat je gebruikt moet op een mooie manier verouderen. Dat is bij hout niet het geval. Dan denk je dat je duurzaam bezig bent, maar zijn er toch kanttekeningen bij te plaatsen.” Bewoners hebben het complex niet goed

bijgehouden en ook het bouwsysteem dat gebruikt werd, is niet goed ingezet. Enthousiaster is Marjon Mors over het Meesterwerk, een brede school in Tussen de Vaarten.

Volgens haar komt het aspect duurzaamheid goed tot uiting bij het concept voor de slimme school, een complex met een combinatie van kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, een school op de begane grond, 27 appartementen, drie patiowoningen, vier 'schoolwoningen'; ruimten die tijdelijk als schoollokalen kunnen functioneren, maar zo zijn ontworpen dat ze in een handomdraai tot woningen kunnen worden omgevormd. "Duurzaamheid begint bij flexibiliteit", zegt Marjon. "Klaslokalen krijgen na ontvolking van de school een tweede leven. Als zo'n aspect is ingebouwd, is een bouwwerk echt duurzaam".

Bij een opzet als bij het Meesterwerk kan een gebouw van kleur verschieten. Units zijn qua technische installatie selfsupporting en kunnen tot een aparte woning, winkel, huisartsenpraktijk of wat dan ook worden omgetoverd. Leuk, maar ook duurzaam, is het daklandschap met dakplanten. "Het kost wat meer, maar de kwaliteit straalt er vanaf", stelt ze. Volgens haar is het goed scholen wat speelser te ontwikkelen. "Niet te star, zoals nu vaak gebeurt. Er wordt te weinig aan de toekomst van het gebouw gedacht. Flexibiliteit is voor mij van het aller grootste belang."

De net opgeleverde uitbreiding van het Audiologisch Centrum in Amersfoort, is een ander verhaal. Hoewel ook hier hout is gebruikt, is dit centrum een product waar Mors trots op is. Het centrum had om te beginnen meer oppervlakte nodig. Daarnaast waren er in het programma nieuwe ontwikkelingen. Door het gebruik van nieuwe apparatuur hoefden de muren niet mee zo dik te zijn. Omdat er onduidelijkheid was over de sterkte van de fundering van het bestaande gebouw werd besloten er overheen te bouwen. De aanvullende constructie rust op kolommen die naast het oude muurwerk zijn geplaatst. Het ontwerp is zó sterk dat de huidige passanten en gebruikers het er uit als één harmonieus nieuw geheel ervaren. Een knap stukje werk, reageren de toehoorders.

"Helaas zijn de middelen waarmee we verduurzamen niet altijd zo milieuvriendelijk", stelt Marjon Mors ten slotte. Bakstenen zijn duurzaam qua levensduur, maar de manier we ze bakken is dat niet omdat er verschrikkelijk veel energie voor nodig is. Door meer naar het stedenbouwkundige geheel te kijken, en ons niet blind te staren op het individuele gebouw, kunnen ook veel winnen. Er is meer nodig dan alle technische hoogstandjes van WKO-installaties bijvoorbeeld. Dat moet ook allemaal maar onderhouden kunnen worden en het veroudert bliksemsnel. "Wat betreft die WKO-installaties: daar moeten goede afspraken over gemaakt worden. Nu is ieder voor zich bezig. Goede regels op dit punt zijn er nog niet, maar zijn wel nodig."

Marjon Mors heeft onze kijk op duurzaamheid aangevuld en verfrist. Coördinator Bouwsociëteit Odette Breijinck dankt haar hartelijk voor een onderhoudende lezing met een duidelijke visie.

Thijs Wartenbergh